

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **Ing. L. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2006, č. j. 2006/45623 - 442, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2009, č. j. 2 Cad 98/2006 - 149,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále též pouze „městský soud“), jímž bylo zastaveno řízení o kasační stížnosti stěžovatelky proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2007, č. j. 2 Cad 98/2006 - 47, vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 51/2008, pro nezaplacení soudního poplatku.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti ze dne 20. 4. 2009 poukázala na to, že v reakci na poslední výzvu k zaplacení soudního poplatku uvedla, že soudy mají obecně povinnost rozhodovat stejně a nerozdílně a že s přihlédnutím k rozhodnutí Městského soudu v Praze v jiné její věci, které uznalo, že je osobou, jíž náleží osvobození od soudních poplatků, měl i v této věci městský soud k osvobození od soudních poplatků přistoupit. Jako neopodstatněnou označuje úvahu Městského soudu v Praze, že ve věci osvobození od soudních poplatků již bylo v projednávaném případě pravomocně rozhodnuto o stěžovatelčině kasační stížnosti, a to zamítavě. Takovou argumentaci stěžovatelka považuje za výmluvu.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující:

Rozsudkem ze dne 20. 6. 2007 zamítl Městský soud v Praze žalobu stěžovatelky proti výše označenému rozhodnutí žalovaného. Stěžovatelka proti tomuto rozsudku podala kasační stížnost, v níž zároveň požádala o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti a o osvobození od soudních poplatků. Městský soud s ohledem na zjištěné majetkové poměry stěžovatelky tuto žádost usnesením ze dne 26. 5. 2008 zamítl. Toto usnesení stěžovatelka napadla rovněž kasační stížností, již Nejvyšší správní soud dne 22. 10. 2008, pod č. j. 6 Ads 97/2008 - 134, zamítl. Poté stěžovatelka byla Městským soudem v Praze vyzvána k zaplacení soudního poplatku za podání kasační stížnosti. Tato výzva byla stěžovatelce doručena dne 12. 3. 2009 a lhůta sedmi dnů ve výzvě určená k zaplacení soudního poplatku uběhla dne 19. 3. 2009. Stěžovatelka v této lhůtě soudní poplatek nezaplavila, požádala opětovně o osvobození od soudního poplatku, svou žádost však neopřela o žádné nové důvody, poukázala pouze na skutečnost, že v jiné její věci Městský soud v Praze osvobození od soudních poplatků přiznal.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Též uplatňuje důvod kasační stížnosti podřaditelný pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a jedná se tak o kasační důvod přípustný ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s.

Předmětem posouzení před Nejvyšším správním soudem je otázka zákonnosti zastavení řízení z důvodu neuhrazení soudního poplatku. Ust. § 47 písm. c) s. ř. s. stanoví důvody, pro které soud řízení usnesením zastaví. Pod písmenem c) citovaného ustanovení je uvedeno, že soud řízení zastaví i v takových případech, kdy to stanoví zvláštní zákon. Takovým zvláštním zákonem je i zákon o soudních poplatcích.

Zákonodárce v zákoně o soudních poplatcích určil, že řízení před soudy je zásadně zpoplatněno. Poplatková povinnost pak stihá v případě poplatků za řízení (§ 1 písm. a/ zákona o poplatcích) toho z účastníků, jenž podává návrh na zahájení řízení (§ 2 cit. zákona). Zákon upravuje též „sankci“ za nezaplacení soudního poplatku: podle ust. § 9 „*nebyl-li poplatek za řízení [...] zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.*“ Zákon tedy jednoznačně stanoví jak povinnost soudní poplatek zaplatit, tak následky jejího nesplnění.

Existují však situace, v nichž soudní řízení soudnímu poplatku nepodléhá; děje se tak proto, aby nepřiměřeně tvrdé uplatňování poplatkové povinnosti nezpůsobilo ve svém důsledku překážku přístupu k soudu (tedy porušení čl. 36 Listiny základních práv a svobod). Institut osvobození od soudních poplatků je pak právě provedením bezpodmínečného ústavního imperativu čl. 36 Listiny.

Osvobození od soudních poplatků lze rozdělit na tři skupiny: osvobození věcné, osobní a individuální. Věcné osvobození je upraveno v ust. § 11 odst. 1 zákona o poplatcích, které vyčerpávajícím způsobem stanoví, jaká řízení zpoplatněna nejsou; rozlišujícím kritériem je tedy předmět řízení. Osobní osvobození je upraveno v ust. § 11 odst. 2 cit. zákona a znamená, že určité osoby (okruhy osob) nemají povinnost poplatek zaplatit (např. Česká republika nebo cizinec v řízení o přiznání statutu uprchlíka). Konečně třetí skupina, individuální osvobození, je upravena jednotlivými procesními předpisy a závisí na posouzení soudu (v soudním řízení správním § 36 odst. 3 s. ř. s.); zkráceně řečeno jedná se o osvobození účastníků,

kteří se nacházejí v tíživých (materiálních) poměrech, jež by jim nedovolily soudní poplatek uhradit.

Stěžovatelka může potenciálně spadat pouze do poslední jmenované kategorie. Nebyla však od soudních poplatků individuálně rozhodnutím městského soudu osvobozena. Nejvyšší správní soud přitom toto rozhodnutí, jak bylo výše uvedeno, přezkoumal a dospěl k závěru, že bylo vydáno v souladu se zákonem. Poslední stěžovatelčina žádost o osvobození od soudních poplatků, která následovala poslední výzvu k zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti, přitom neobsahovala žádné skutečnosti, které by svědčily pro změnu poměrů stěžovatelky. V tomto ohledu je třeba podotknout, že Nejvyšší správní soud ve své předchozí rozhodovací činnosti dospěl k jednoznačnému závěru, že „o opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) v rámci jednoho řízení je soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu z 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 - 65, dostupný v plném znění na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud neshledal důvod, proč se v nyní projednávané věci od uvedeného právního názoru odchýlit. Pokud stěžovatelka v poslední žádosti (a stejně tak posléze v kasační stížnosti proti zastavení řízení) argumentuje rozhodnutím Městského soudu v Praze v jiné její věci, Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že nemá žádných poznatků o skutkových okolnostech případu, který stěžovatelka zmiňuje. Nejvyšší správní soud však naopak v celé řadě stěžovatelčiných sporů o splnění podmínek pro ustanovení advokáta a pro případné osvobození od soudních poplatků v případě stěžovatelky rozhodoval, přičemž shledal, že tyto podmínky naplněny nejsou. Z případného ojedinělého excesu z rozhodovací praxe městského soudu, kterou Nejvyšší správní soud shledal opakovaně správnou, u něž Nejvyšší správní soud neměl ostatně ani možnost vyslovit se k jeho zákonnosti, nelze činit základ pro ustálenou rozhodovací praxi pro určitou skutkovou konstelaci.

Z uvedeného je tedy zřejmé, že stěžovatelku v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2007, č. j. 2 Cad 98/2006 - 47, stíhala poplatková povinnost. Stěžovatelka však soudní poplatek neuhradila, ač k tomu byla vyzvána a poučena řádně o následcích takového postupu. Městský soud tak rozhodl zcela v souladu se zákonem, pokud řízení pro nezaplacení soudního poplatku zastavil. Poněvadž Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.; stěžovatel nebyl ve věci procesně úspěšný, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemá, žalovanému pak podle obsahu soudního spisu žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu